

© Werner Krüper

2012 Европейски награди на
Инициативата на Европейските фондации в областта на
деменцията (EFID)

"За по-добър живот на хората с деменция в Общността"

The
ATLANTIC
Philanthropies

 King Baudouin
Foundation
Working together for a better society

Robert Bosch **Stiftung**

NeF

Инициатива на Европейските фондации в областта на деменцията (EFID)
Европейски награди за 2012 г.:
„За по-добър живот на хората с деменция в Общността“

През март 2011 г. група фондации, сред които *Atlantic Philanthropies, Fondation Médéric Alzheimer, King Baudouin Foundation* и *Robert Bosch Stiftung*, обединиха усилия чрез Мрежата на Европейските фондации (NEF) да стартират инициативата "Европейски награди за За по-добър живот на хората с деменция в общността", с амбицията да се подобрят обществените възгледи за деменцията и да се стимулира солидарността на местно равнище. Основната цел на инициативата е да се подобри качеството на живот на болните от деменция и хората, грижещи се за тях.

Като награждава най-добрите местни инициативи, насърчаващи социалното включване, чрез общоевропейска схема за присъждане на отличия, Инициативата на Европейските фондации в областта на деменцията (EFID) има за цел да насърчи проектите в тази област, които допринасят за повишаване на информираността по отношение на деменцията. Независимо жури избра 10 проекта, които ще получат награда в размер до 10 000 евро.

Победителите бяха избрани от общо 81 предварително одобрени проекти. Журито присъди 10 награди на вдъхновяващи проекти, като оцени кандидатите от гледна точка на иновационни практики в областта на деменцията, ефективност на проекта, въздействие и устойчивост на резултатите. Тези проекти идват от различни европейски държави и са подбрани в зависимост от тяхното "съответствие с контекста". Инициативата на Европейските фондации в областта на деменцията (EFID) се стреми да насърчи инициативите в тези части на Европа, където има недобра информираност относно болестта деменция, като в рамките на тазгодишното издание на Европейските награди е изработен своеобразен микс от отличия за "стартиращи държави" и за страни с дългогодишни традиции в практиките, свързани с деменцията.

Фондациите осъзнават факта, че пълната отговорност за грижите за болните от деменция не може автоматично да се прехвърли на индивидуални болногледачи и на сектора, осигуряващ професионални болнични грижи. В този смисъл, за да допринесе за по-доброто качество на живот на хората, страдащи от деменция, гражданското общество също трябва да се ангажира на местно ниво, но не само чрез дейности по информиране и образование или чрез изграждане на един по-различен, по-балансиран възглед за деменцията, но също така и чрез подпомагане на хората на местно равнище да поемат отговорност за механизмите на интеграция и обществената подкрепа за дементно болните.

Бихме искали да Ви поканим да следите онлайн новините и бъдещите дейности в рамките на Инициативата в областта на деменцията на Европейските фондации (EFID) на интернет страницата на Мрежата на европейските фондации: www.nef-europe.org.

Инициативата в областта на деменцията на Европейските фондации (EFID) е получила европейски етикет от Европейската комисия за "Европейската година на активно стареене и солидарност между поколенията 2012".

За контакт: Мрежата на европейските фондации (NEF)

Rue Royale 94 – 1000 Brussels, BELGIUM

За Мрежата на европейските фондации (NEF)

nef.europe.org

ПОБЕДИТЕЛИ В ЕВРОПЕЙСКИТЕ НАГРАДИ НА ИНИЦИАТИВАТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ДЕМЕНЦИЯТА (EFID) ЗА 2012 Г.

1. *Bistrot Mémoire (Бистро Мемоар), Организация: Bistrot Mémoire, Франция*

Описание на проекта

Първото заведение Bistrot Mémoire е създадено в град Рен през януари 2004 г. От тогава концепцията е реализирана в още 41 общини из цяла Франция. Идеята е разработена съвместно от група институции и доброволци. По-късно е назначен Съвет на управителите, който включва както дементно болни, така и хора, които се грижат за тях. Bistrot Mémoire, което се намира в популярно бистро в града, веднъж седмично отваря широко вратите си за хора с деменция и грижешите се за тях. В Рен около 25 души посещават бистротом всяка седмица, както специалисти в грижата за дементно болни, така и доброволци. Bistrot Mémoire е място, където хората споделят своите чувства и опит и изграждат социални връзки. Това не е информационен център, въпреки че там се предоставя и информация. Мисията на Bistrot Mémoire е да се осигури приятно място за хора, страдащи от деменция, да се стимулира толерантността, да се промени общественото мнение за деменцията, да се осигури подкрепа за хората, полагащи грижи за дементно болни, да се предотвратят кризи в рамките на семейната мрежа и да се актуализира професионалната практика.

Защо проектът бе отличен с награда

Bistrot Mémoire създава специална среда, където хората с деменция могат да изразят себе си, като продължават да бъдат част от общността. Подходът и мисията на проекта, както и успехът на концепцията, бяха достатъчно убедителни за финалното решение на журито. Идеята бързо намира прием на различни места във Франция, без да губи нищо от оригиналното качество на проекта или неговата мисия.

2. *Консултативен център „Енгер Алцхаймер“ (Enger Alzheimer’s Counselling Centre), Организация: Generationen Treff Enger, Германия*

Описание на проекта

Една от основните цели на ръководните експерти, разработили този проект, е постигане на съвместно и взаимно учене. Този водещ принцип, решаващ за укрепване на различните мрежи в град Енгер, предлага на младите и възрастните хора възможност да участват в социалното развитие. Този проект предоставя възможност на хората, страдащи от деменция, да водят активен живот и да изграждат контакти с хора, които не са дементно болни. Този проект се осъществява в град Енгер изцяло с подкрепата на местната общност, потребителите и местната власт.

Защо проектът бе отличен с награда

Болестта деменция води до изолация и социално отхвърляне. За да разреши този проблем, Generationen Treff Enger предлага на хората с деменция възможност да се срещат с други членове на градската общност посредством осъществяването на различни дейности. Тази на пръв поглед съвсем проста инициатива дължи успеха си на участието на редица заинтересовани лица. Освен това предвидените дейности провокират дълбоки промени във възгледите спрямо дементно болните.

3. *Alzal House (Алзал Хаус), Организация: Associazione per la Ricerca Neurogenetica o.n.l.u.s., Италия*

Описание на проекта

Alzal House е институция, предоставяща домашни дневни грижи в общността, насочена към хора с болестта на Алцхаймер и техните семейства. Намира се в град Ламеция Терме, провинция Калабрия, в южната част на Италия. Институцията отваря врати през 2002 г. като първия дом за грижи за възрастни хора в Ламеция Терме и днес предлага широка гама от дейности, като например занаяти, дейности по самоуправление, организирани едnodневни екскурзии и кратки почивки, както и групови срещи и подкрепа за семействата. Ежедневните дейности в Alzal House целенасочено са споделени със семействата на настанените там болни, млади доброволци за социални услуги и студенти, като по този начин се насърчава разпространението на добри социални практики и подкрепа в рамките на общността. Насърчителното участие на хора от всички възрастови групи стимулира ефективната комуникация между поколенията – между младите хора, възрастните и хората в напреднала възраст, като в същото време намалява дистанцията между поколенията и гарантира по-голяма интеграция на пациента в рамките на общността.

Защо проектът бе отличен с награда

Журито оцени високо силния подход за изграждане на мрежа в рамките на този проект. Alzal House спомага за укрепване на естествените мрежи от контакти, формирани от семейството, обществото, енорията, приятелите и колегите, а също така отдава специално внимание на усилията за интегриране на по-младото поколение. Чрез привличането им за по-активно социално участие хората с деменция остават част от общността, което помага да се намали изолацията и стигмата върху дементно болните и техните семейства – за съжаление, все още реалност в много региони на Южна Европа.

4. *Заедно за Брюж – гостоприемна град за хората с деменция! (Together for a dementia-friendly Bruges!), Организация: Expertisecentrum Dementie Фотон, Брюж, Белгия*

Описание на проекта

Дългосрочен проект за повишаване на информираността, в рамките на който са поканени всички заинтересовани партньори, като например доставчици на здравни услуги, социално-културни асоциации, местни фирми (например ресторанти, търговци на дребно), образователни организации, институции за обществени и частни услуги (например полиция), да окажат активен принос – индивидуално и чрез партньорства – за създаването на приятелски настроена общност, гостоприемна към хората с деменция. Проектът има за цел да обхване целия град и всички негови структури, за да се създаде климат, където бремето на болестта деменция се споделя от цялата общност. Примери за осъществени инициативи включват създаването на уебсайт, масовото разпространение на безплатен "Информационен наръчник за деменцията", организирането на опознавателни семинари по въпросите на деменцията и създаването на протокол за издирване на изчезнали лица.

Защо проектът бе отличен с награда

Foton успешно привлича голям брой участници от местната общност (търговци на дребно, учебни заведения, културни организации и местната полиция). Този начин на изостряне на чувствителността на цялото население позволява ефективна борба за премахване на стигмите и насърчаване на взаимодействието с хората с деменция. В крайна сметка, в работата и срещите си с дементно болни Foton се уповава на ключови ценности като уважение, толерантност и автентичност.

5. *По-добре заедно, отколкото сами! (Better together than alone!)*, Организация: en mit Demenz – Alzheimergesellschaft Kreis Minden – Lübbecke e.V, Германия

Описание на проекта

През последното десетилетие са създадени различни средства за подпомагане на хората с деменция и техните семейства в региона (например специализирани центрове за услуги за хора с деменция, центрове за отдих и грижи, центрове за дневни грижи, групи за подкрепа на грижещите се за хора с деменция). При все това, до иницирането на този проект не съществуват други програми, насочени специално към хора в ранен стадий на деменция. Проектът включва групи за подкрепа два пъти седмично, спортна програма и месечна програма с различни дейности. Създадена е специална мрежа от доброволци, която да улесни участието на хора с деменция. Всички доброволци имат професионален опит в грижите за дементно болни или са били обучени специално за изпълнение на задачите по този проект.

Защо проектът бе отличен с награда

Журието избра този проект да бъде сред наградените, тъй като с него се демонстрира новаторски подход чрез предлагането на групова подкрепа два пъти седмично и спортна програма за хора в ранен стадий на деменция. Този вид програма за подкрепа, основана върху мрежа от доброволци, е много добър пример за начините да се подобри качеството на живот на хората с деменция.

6. *Кампания за деменция (Campaign Dementia)*, Организация: Connexia - Gesellschaft für Gesundheit und Pflege - gGmbH, Австрия

Описание на проекта:

Campaign Dementia има за цел да създаде необходимите условия в град Форарлберг, чрез които хората с деменция да могат да участват в обществения и социалния живот. Ние подкрепяме общности, които желаят да създават по-приветлива среда за дементно болните и техните семейства. След 2008 г. към нас се присъединиха 23 типови общности (от общо 96 и почти 60% от жителите на Форарлберг). В национален мащаб имаме амбицията да изострим чувствителността на широката общественост и да повишим осведомеността за болестта деменция, като информираме (например чрез медийни събития и конференции, брошури, събития, филми, изложби, уроци в училищата и детските градини) и образоваме (например чрез асистенти в квартала, полицаи, продавачи, автобусни шофьори, банкови служители).

Защо проектът бе отличен с награда

Макар и с ограничени финансови средства, Connexia Gesellschaft für Gesundheit und pflege – gem GmbH, успешно мобилизира няколко общности около град Форарлберг в борбата за премахване на стигмите, наложени върху света на дементно болните. Този подход, който е отличен пример, включва всички участници от гражданското общество, базира се на експертните умения на Action Demenz в Германия и разработва оригинални и ефективни програми.

7. *Услуги за хора в ранен стадий на деменция и техните семейства (Service for People with Young Onset Dementia and their Families)*, Организация: YoungDementia UK, Великобритания

Описание на проекта:

YoungDementia UK предлага интегрирани услуги в отговор на сложните потребности на хора в ранен стадий на болестта деменция и техните семейства, от поставяне на диагнозата до

момента след тежката загуба за семейството. Специално обучен специалист за подкрепа съдейства на човека с деменция, като изгражда отношения на доверие, споделя избраните дейности в рамките на местната общност и осигурява неговия пълноценен живот в настоящето. Осигуряването на гъвкава подкрепа е съобразено с конкретните обстоятелства в семейството, включително информация и практически и емоционални насоки. За борба с изолацията всеки месец се организира развлекателно кафене (Café), което насърчава гостоприемството на общността за всички. Добрата практика се споделя с други хора в ранен стадий на деменция посредством уебсайт (www.youngdementiauk.org) и чрез моделиране на нашия подход спрямо нуждите на другите организации.

Защо проектът бе отличен с награда

Журито отделя специално внимание на услугите, насочени към посрещане на нуждите на хора в ранен стадий на деменция и техните семейства, както и най-добрите практики в съответната област. Благодарение на този вид специфична и индивидуална подкрепа, YoungDementia UK значително подобрява качеството на живот в семействата, на които предоставя услуги, и дава възможност на местните общности да предприемат инициативи за засилване на социалната интеграция. Услугите са съобразени с положението на хората на възраст между 30-65 години и техните семейства, като ги подпомагат, доколкото е възможно, да живеят пълноценен живот с болестта деменция.

8. *Международна туининг програма за болестта на Алцхаймер (Twinning programme of Alzheimer's Disease International)*, Организация: Фондация "Състрадание Алцхаймер България", България

Описание на проекта

Туининг програмата Alzheimer's Disease International осигурява подкрепа за основните дейности на членовете на инициативата. Чрез усвояване на 3-годишни безвъзмездни субсидии Фондация "Състрадание Алцхаймер България" постигна следните цели: 1) изпълнение на стратегически план за развитие на организацията, 2) изграждане на капацитет и обучение на екипа и доброволците, 3), откриване на собствено представителство в София, 4) проектиране и предоставяне на иновативни социални услуги за семейства на хора с болестта на Алцхаймер в градовете София и Варна (центрове за подкрепа и психологическа и правна консултация), 5) групи за самопомощ, 6) кафене на Алцхаймер, 7) годишни кампании за информиране и лобиране.

Защо проектът бе отличен с награда

В страна с развиващи се (и тепърва разработвани) здравни, социални, обществени и приобщаващи политики в областта на деменцията, трябва да има признание за желанието на гражданското общество. Фондация "Състрадание Алцхаймер България" участва в устойчива програма за повишаване на чувствителността на широката общественост към пионерно създаване на първични услуги за хора с деменция и техните семейства. Партнирането на едно сдружение с организация в друга страна улеснява трансфера на опит в борбата срещу социалното изключване, каквото преживяват дементно болните хора.

9. *„Изчезнали лица“ (Missing Persons)*, Организация: HEKLA Local police force, Белгия

Описание на проекта

Този проект е вертикална инициатива от типа "отдолу-нагоре", която стартира през 2006 г. и е насочена към хора с деменция, които често се губят или бягат от общността. Местната полицейска служба (HEKLA), която обхваща 5 регионални области, е водещата отговорна институция по проекта и действа като събирателно звено за всички заинтересовани страни на

територията на общността, включително организации, осигуряващи сестрински услуги, и старчески домове и болници. Те са подписали съвместен протокол, чрез който се урежда ефикасна процедура за справяне с проблема изчезващи хора, страдащи от деменция, и младежи. Тъй като времето е от решаващо значение при намирането и безопасното връщане на тези силно уязвими хора, партньорите са се споразумели да подкрепят активно професионалната комуникация с местната полицейска служба. Това включва предоставяне на бърз достъп до добре документирано досие с информация за изчезналото лице, включително лични данни и информация за "последната точка, на която лицето е забелязано". След привеждането в изпълнение на тези оптимизирани процедури за комуникация вече е възможно издирването и локализирането на изчезнали пациенти за по-малко от 2 часа. Впоследствие проектът е възприет и от осем други местни полицейски служби в Белгия.

Защо проектът бе отличен с награда

Този проект успешно решава един много важен проблем и се основава на силна мрежа в рамките на Общността. Чрез него се създава по-безопасна среда за хората с деменция, които вече могат да разчитат на бърза и целенасочена намеса, професионално отношение и разбиране и безопасно връщане у дома. Освен това чрез проекта се дава добър отговор на необходимостта от зачитане на свободата на движение на хората, защото често битува колективното чувство, че хората с деменция трябва да бъдат ограничени откъм свобода на движението. Освен това проектът предоставя по-голяма сигурност за болногледачите и семействата на дементно болните. Журито оценява високо факта, че проектната методология и инструменти могат лесно да бъдат възприети и в други географски райони и от други местни полицейски институции.

10. *Oficinas Terapêuticas (Терапевтични семинари)*, Организация: Associação ProfundaMente, Португалия

Описание на проекта

Oficinas Terapêuticas е проект, стартирал през 2004 г. в частна институция в Лисабон. Основният проект се фокусира върху идеята, че от момента на диагностициране на деменцията пациентът обикновено губи статута си на пълноценна личност. Този ефект е валиден и за самото лице, което развива усещане за ниска индивидуална ефикасност. Възстановяване на възприятието за ефикасност е същинската цел на този проект, чрез предоставяне на повече автономия и усъвършенстване на стари и нови способности дори когато е налице познавателен компромис. Работата по проекта се извършва чрез терапевтична интервенция на различни художници и занаятчии и със съдействието на институции в общността, като например музеи.

Защо проектът бе отличен с награда

ProfundaMente има за цел да придаде стойност на индивидуалните способности на хората, диагностицирани с деменция, чрез осъществяване на различни дейности. Той преследва двойна цел: първо, да им даде възможност да си възвърнат самочувствието, и второ, да променят обществените възгледи за болестта деменцията. Установените партньорства с музеите и градините на Лисабон са особено обнадеждаващи за постигането на втората цел.